

Case study 1b

Tiếp theo

Câu chuyện buôn Um của đồng bào Êđê

Phần già làng, già thương dân vô cùng, thương còn hơn con mắt của già, già quý dân như quý vật thiêng của “Dzàng” tặng dòng họ già ngàn đời nay. Già biết cái bụng của trưởng buôn nó tốt và trong như nước suối rừng thiêng chảy về bên nước của buôn, nhưng già giận nó quá!, cái bụng nó tốt nhưng sao nóng như lửa trong bếp khách của già, nó chưa kịp hỏi già để già còn hỏi cái bụng của dân có ư, có thích cây mía không và để già nói thầy cúng nó cúng xin thần đất cho phép nữa chứ!

Già gọi nó đến nhà và bắt nó mang theo một ché rượu cần cùng con gà trống to bằng ché rượu để xin lỗi thần đất, sau đó già đánh cái chiêng và gọi: “Oi, cái dân làng buôn Um, ới thằng con trai mạnh như con voi trong rừng, ới đứa con gái nhanh như con sóc trên rẫy, tới đây già bảo”.

Thế là già, trưởng buôn và dân ngồi bàn với nhau đến khi ông mặt trời đi ngủ, vẫn chưa sướng cái bụng. Hôm sau thêm một ngày rông rã bàn bạc chuyện cây mía và đời sống, cái bụng của già và dân làng mới sáng như ông trăng tròn.

Thấm thoát thời gian trôi qua, ông mặt trời dậy rồi ngủ, thế mà đã qua gần 4 mùa rẫy. Buôn làng giờ đẹp lắm rồi, dân làng ấm no không còn đói cái bụng.

Khi chúng tôi đến thăm và nghe người dân kể lại mới hiểu ra:

- Mía năm đó dân chưa làm ngay, nhưng đã đề nghị nhà máy làm thử ở rẫy của trưởng buôn và rẫy của Ma Huỳnh để thử xem đất có hợp không và qua đó có mô hình cho dân học kỹ thuật và nhân giống cho vụ sau.

- Phần trưởng buôn phải chịu trách nhiệm làm hợp đồng với nhà máy để được đầu tư vốn và tiêu thụ hết sản phẩm cho dân. Bên cạnh đó Khuyến nông nghe tin nhà máy mía đầu tư cũng đến với dân và cùng bàn bạc với người dân xây dựng dự án phát triển buôn làng, một số nội dung được khuyến nông triển khai rất có hiệu quả như:

- + Chăn nuôi bò được chú trọng, nhân viên thú y cộng đồng được đào tạo tại chỗ, nông dân được huấn luyện kỹ thuật chăn nuôi đến nơi đến chốn.

- + Cây lúa nước được người dân ưa thích và ngày càng mở rộng diện tích hai bên ven bờ suối lớn.

- + Cây điều “dễ tính” cũng được bà con trồng trên rẫy đất xấu.

Chương trình phát triển nông thôn nhà nước đầu tư làm đường cấp phối vào đến tận buôn làng.

Nghĩ lại đúng là việc được dân bàn, quả là dân làm rất tốt.

Phải chăng đây là cách tiếp cận “mới”? Tiếp cận từ dưới!